

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2021. gada 9. jūnijā

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Artūrs Kučs un Anita Rodiņa,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto sabiedrības ar
ierobežotu atbildību „TAVEX” (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu
par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 94/2021),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta
2011. gada 8. novembra noteikumu Nr. 859 „Noteikumi par privātpersonai
atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru” (turpmāk –
noteikumi Nr. 859) 3., 4. un 5. punktu (redakcijā, kas bija spēkā no 2015. gada
8. maija līdz 2020. gada 9. aprīlim) (turpmāk arī – apstrīdētās normas) par
neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta
pirmajam teikumam un spēkā neesošu no pieņemšanas brīža.

2. Noteikumu Nr. 859 3. punkts noteica, ka valsts atlīdzina izmaksas vienai
personai šādā apmērā:

1. par sniegtu juridisko konsultāciju – 19,21 *euro* stundā;

2. par pieteikuma, blakus sūdzības vai administratīvā līguma (izlīguma) sastādīšanu – 32,01 *euro*;

3. par apelācijas sūdzības un pretapelācijas sūdzības sastādīšanu – 38,42 *euro*;

4. par kasācijas sūdzības sastādīšanu – 45,53 *euro*;

5. par tāda dokumenta sastādīšanu, kas nepieciešams lietas izlemšanai (iesniegumi, lūgumi vai paskaidrojumi (izņemot dokumentu par informācijas pieprasīšanu un šo noteikumu 3.2., 3.3. un 3.4.apakšpunktā minētos dokumentus)) – 25,61 *euro*;

6. par šo noteikumu 3.2., 3.3. un 3.4.apakšpunktā minēto dokumentu papildinājumu sastādīšanu – 25,61 *euro*;

7. par pārstāvību tiesas sēdē –28,46 *euro* stundā;

8. par iepazīšanos ar lietas materiālu vienu sējumu tiesā vienas tiesas instances ietvaros – 19,21 *euro*.

Saskaņā ar noteikumu Nr. 859 4. punktu valsts sedza izdevumus par sniegtu juridisko konsultāciju šo noteikumu 3.1. apakšpunktā minētajā apmērā ne vairāk kā par piecām stundām vienas lietas ietvaros.

Atbilstoši noteikumu Nr. 859 5. punktam valsts sedza izdevumus ne vairāk kā par piecu šo noteikumu 3.2., 3.3., 3.4., 3.5. un 3.6. apakšpunktā minēto dokumentu sastādīšanu vienas lietas ietvaros.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic: izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikuma iesniedzēja jau iepriekš vērsusies Satversmes tiesā, lūdzot atzīt apstrīdētās normas par neatbilstošām Satversmes 92. panta pirmajam teikumam (pieteikums Nr. 81/2017). Satversmes tiesas 4. kolēģija 2017. gada 6. jūnijā (turpmāk – kolēģijas 2017. gada 6. jūnija lēmums) ir pieņēmusi lēmumu par atteikšanos ierosināt lietu, norādot, ka Pieteikuma iesniedzēja nav izsmēlusi visus pieejamos vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus, lai aizstāvētu savas aizskartās tiesības. Kolēģijas 2017. gada 6. jūnija lēmuma pieņemšanas laikā Pieteikuma iesniedzēja bija vērsusies Administratīvajā rajona tiesā, pārsūdzot Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu par Pieteikuma iesniedzējai atlīdzināmajām juridiskās palīdzības izmaksām. Administratīvā rajona tiesa ierosināja administratīvo lietu Nr. A420169717, taču tiesvedība šajā lietā vēl nebija noslēgusies.

No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja pēc kolēģijas 2017. gada 6. jūnija lēmuma vērsās gan Administratīvajā apgabaltiesā ar apelācijas sūdzību, gan Senātā ar kasācijas sūdzību. Tiesvedība administratīvajā lietā Nr. A420169717 noslēdzās ar Senāta 2020. gada 20. novembra lēmumu, ar kuru tika atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību.

Tādējādi izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies, un Satversmes tiesas kolēģijai no jauna ir jāpārbauda pieteikuma atbilstība Satversmes tiesas likuma prasībām.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka apstrīdētās normas attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju piemērotas ar Valsts ieņēmumu dienesta 2017. gada 17. janvāra lēmumu, lemjot par Pieteikuma iesniedzējai atlīdzināmajām juridiskās palīdzības izmaksām. Pieteikuma iesniedzējai pienākošais atlīdzinājuma apmērs vērtēts arī administratīvajā tiesā. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka apstrīdētajās normās noteikts nesamērīgi mazs juridiskās palīdzības atlīdzinājuma apmērs. Apstrīdētās normas neparedzot atlīdzinājumu par advokāta sniegtās juridiskās palīdzības izdevumiem, kas bijuši nepieciešami efektīvai lietas vešanai. Tāpat apstrīdētajās normās noteiktie atlīdzinājuma apmēri, neskatoties uz to, ka laikā no to pieņemšanas 2011. gada 8. novembrī bija cēlušās patēriņa cenas, kā arī cēlies iedzīvotāju dzīves līmenis, neesot tikuši grozīti. Tādējādi ar apstrīdētajām normām esot aizskartas Pieteikuma iesniedzējai Satversmes 92. panta pirmajā teikumā noteiktās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

7. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajai daļai persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzēja ir pārsūdzējusi Valsts ieņēmumu dienesta lēmumu Administratīvajā rajona tiesā, pēc tam iesniegusi apelācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā, kā arī iesniegusi kasācijas

sūdzību Senātā. Senāts ar 2020. gada 20. novembra lēmumu atteicies rosināt kasācijas tiesvedību.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtnās daļas pirmajam teikumam konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai skaitāms no 2020. gada 20. novembra, kad stājies spēkā Senāta lēmums. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2021. gada 11. maijā. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtnās daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Ministru kabineta 2011. gada 8. novembra noteikumu Nr. 859 „Noteikumi par privātpersonai atlīdzināmo juridiskās palīdzības izmaksu maksimālo apmēru” 3., 4. un 5. punkta (redakcijā, kas bija spēkā no 2015. gada 8. maija līdz 2020. gada 9. aprīlim) atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc sabiedrības ar ierobežotu atbildību „TAVEX” pieteikuma (pieteikums Nr. 94/2021).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinetu – līdz **2021. gada 9. augustam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš